

מחשבת ישראל

לבתי ספר דתיים

לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה : שעה וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה חלקים.

בכל חלק יש שלוש שאלות. יש לענות על שתיים מהן.

חלק ראשון – תפילה – 36 נקודות

חלק שני – חגים – 28 נקודות

חלק שלישי – תורה ומצוות – 36 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : מילון עברי- לועזי / לועזי- עברי

ד. הוראות מיוחדות : כתבו תשובות קצרות ובהירות. בססו את דבריכם על המקורות שלמדתם.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד, יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

חלק ראשון – תפילה

עליכם לענות על שתי שאלות בפרק זה (לכל שאלה- 18 נקודות)

1. א. רמב"ם, משנה תורה, הלכות תפילה

(1) על פי הרמב"ם, כיצד האדם צריך להכין את עצמו לתפילה? ציינו שתי הכנות. (5 נקודות)

(2) לדעתכם, אם אדם יעשה את ההכנות שהרמב"ם מתאר – האם התפילה שלו תהיה טובה יותר? נמקו את תשובתכם. (4 נקודות)

ב. הרב בן ציון אבא שאול, אור לציון

(1) לפי הרב בן ציון אבא שאול, מהו ההבדל בין פנייה למלך בשר ודם לפנייה לקב"ה? (4 נקודות)

(2) לדעתכם, אם אדם יזכור את ההבדל הזה בזמן התפילה – כיצד תושפע תפילתו מכך? נמקו את תשובתכם (5 נקודות)

2. רבי יוסף אלבו, ספר העיקרים / הרב יחזקאל עזרא הלוי, תהילה ותפארת

אסתר: "אני כבר מתפללת המון זמן על אחותי שתזכה להתחתן – ושום דבר לא קורה!"

א. לדעתכם, מה נכון להגיד לאסתר על פי רבי יוסף אלבו (ספר העיקרים)? נמקו את תשובתכם. (9 נקודות)

ב. לדעתכם, מה נכון להגיד לאסתר לפי הרב יחזקאל עזרא הלוי? נמקו את תשובתכם. (9 נקודות)

3. הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ), שלושה עשר עלי השושנה / הרש"ר הירש, פירוש על התורה

א. הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ) כתב: "פשוט לוקחים את סידור התפילה, יושבים איתו ונאבקים איתו". מהי המטרה של המאבק הזה? (9 נקודות)

ב. אלישע: "עשיתי את מה שהרב עדין אבן ישראל כתב. שמת לי לב שאומרים בתפילה הרבה דברים טובים על הקב"ה. למה עושים את זה? כי הקב"ה יעשה את מה שאני מבקש אם אהיה נחמד אליו?"

כיצד היה עשוי הרש"ר הירש להתייחס לדבריו של אלישע? נמקו את תשובתכם. (9 נקודות)

חלק שני – חגים

עליכם לענות על שתי שאלות בפרק זה (לכל שאלה – 14 נקודות)

4. **ראש השנה** – הרב יונתן זקס, **מועדים לשיחה** / הרב שמואל יוסף זווין, **לתורה ולמועדים**

א. הרב זקס כתב שאפשר ללמוד מראש השנה על החיים (כללי) ועל עצמנו (פרטי).

(1) הסבירו דבר אחד שאפשר ללמוד מראש השנה על החיים. (4 נקודות)

(2) הסבירו דבר אחד שאפשר ללמוד מראש השנה על עצמנו. (3 נקודות)

ב. הרב זווין הסביר למה תוקעים בשופר בראש השנה.

(1) לדעת הרב זווין, מדוע לא מספיק להתפלל במילים בראש השנה? (3 נקודות)

(2) לדברי הרב זווין, מדוע תוקעים בשופר בראש השנה? (4 נקודות)

5. **ט"ו בשבט** – הרב אורי שרקי, **זית רענן**

א. **נורית** (בשיעור ביולוגיה): "המורה, האם הדג שאנחנו לומדים עליו הוא דג כשר?"

יפית: "מה הקשר? זהו שיעור ביולוגיה, לא שיעור הלכה!"

עם איזו מן הטענות עשוי הרב שרקי להזדהות? נמקו את תשובתכם. (7 נקודות)

ב. במשנה במסכת אבות כתוב שהעולם הזה דומה לפרוזדור, והעולם הבא דומה לטרקלין. מה לומד

הרב שרקי מן המשל הזה? (7 נקודות)

6. **פורים** – האדמו"ר מסלונים, **נתיבות שלום**

א. לפי האדמו"ר מסלונים, מדוע הגזירה של המן (פורים) הייתה יותר מסוכנת לעם ישראל מן

הגזירה של אנטיוכוס (חנוכה)? (5 נקודות)

ב. לפי האדמו"ר מסלונים, איך הצליחו בני ישראל לבטל את הגזירה של המן? נמקו את תשובתכם

(5 נקודות).

ג. כיצד דברי האדמו"ר מסלונים עשויים להיות קשורים למציאות של ימינו – ימי מלחמת חרבות

ברזל? (4 נקודות)

חלק שלישי - תורה ומצוות

עליכם לענות על שתי שאלות בפרק זה (לכל שאלה - 18 נקודות)

7. הרב אברהם יצחק הכהן קוק, **פנקסי הראי"ה** / הרב חיים דרוקמן, **ואשיבה**

א. הרב קוק כתב על חשיבות חיבור ה"תורה" ל"חיים".

(1) על פי הרב קוק, מהי הבעיה בכך שאנשים מחפשים את הקב"ה רק בתוך הדת ולא בחיים?

(4 נקודות)

(2) על פי הרב קוק, מהו ההבדל בין "דת" ל"תורת חיים"? נמקו את תשובתכם. (5 נקודות)

ב. הרב דרוקמן כתב על ההבדל בין תורה ארץ ישראל לתורת חוץ לארץ.

(1) מהו ההבדל בין תורת חוץ לארץ לתורת ארץ ישראל? (5 נקודות)

(2) לפי הרב דרוקמן, מדוע תורת ארץ ישראל נקראת "גאולה", ותורת חוץ לארץ נקראת

"תמורה"? (4 נקודות)

8. הרב יוסף דב סולובייצ'יק, **שיחה לתלמידים** / הרב יהודה עמיטל, **בין התחברות למחויבות** /

הרב שג"ר, **לוחות ושברי לוחות**

א. הרב סולובייצ'יק כתב: "הציווי 'והגית' הוא ציווי של **מעורבות ומסירות**".

(1) גם **הרב שג"ר** טען שהאדם צריך להיות "**מעורב**" בחיי התורה שלו. הסבירו את דבריו. (5

נקודות)

(2) גם **הרב עמיטל** טען שהאדם צריך להיות "**מסור**" לחיי התורה שלו. הסבירו את דבריו. (5

נקודות)

ב. לפי הרב סולובייצ'יק, מדוע אנשים מנשקים את ספר התורה? (8 נקודות)

9. הרב אלימלך בר שאול, מצווה ולב / הרב יוסף דב סולובייצ'יק, דברי השקפה

א. שמואל: "מצוות ציצית פשוט קשה לי! כל כך חם לי ולא נעים לי עם הציצית!"

(1) מה עשוי היה הרב אלימלך בר שאול לענות לשמואל? (5 נקודות)

(2) מה עשוי היה הרב סולובייצ'יק לענות לשמואל? (5 נקודות)

ב. הרב אלימלך בר שאול טען שהאדם נולד פעמיים, פעם לידה פיזית ופעם לידה רוחנית, כאשר הוא מקבל על עצמו את חובות התורה והמצוות.

(1) מדוע לדעת הרב בר שאול קבלת תורה ומצוות דומה ללידה? מה המשותף ביניהן? (4 נקודות)

(2) לדעתכם, מה אדם יכול לעשות בחיי היומיום שלו כדי להגיע ללידה השנייה שהרב בר שאול תאר? נמקו את תשובתכם. (4 נקודות)

בהצלחה!